

Последњи попис становништва у Босни и Херцеговини извршен је 1991. године, док је још постојала СРЈ. За ових 18 година, у међувремену, расточила се и нестала дотадашња југословенска заједница. У том периоду догодио се грађански рат, а са њим разарање и пустошење огромних простора, распад заједничке државе, етничко чишћење, избјеглиштво, као и масовна сеоба становништва.

Ратни догађаји из протекле деценије оставили су крупне и још увијек видљиве трагове у многим дијеловима Босне и Херцеговине. Опсег људског страдања и материјалних посљедица је огроман. Етничка слика не само многих насеља, већ и читавих крајева, битно је промијењена.

О промјенама популационе структуре, међутим, нема поузданих података. Не може их ни бити када званична статистика у тако дугом периоду не прати животне токове, не биљежи настале промјене. Али, није у питању само људска популација. Велика материјална разарања и крупне друштвене промјене које су се у протекле двије деценије десиле у значајној мјери су измијениле економску, културну, социолошку и, посебно, урбану слику ових простора. Са лица земље нестале су хиљаде стамбених зграда, безброј фабричких хала, школа, комуналних и других објеката.

Значајне промјене настале су (и још увијек се дешавају) и као посљедица процеса транзиције – претварања државне у приватну имовину. Овај економски важан и дугорочан посао у Босни и Херцеговини одвија се континуирано, без застоја, тако да су промјене у привредној структури земље сваким даном све очигледније. (Већ из овог што је речено јасно се види од колике је важности да се у предвиђеном временском термину – 2011. године – организује и спроведе општи попис становништва и имовине.)

Нажалост, међу политичарима у Босни и Херцеговини ни око пописа нема усаглашеног става. У Федерацији БиХ се изричито противе попису, јер су, како кажу, против да се становништво изјашњава по националној и вјерској припадности. Своје противљење правдају и тиме да је још увијек велики број држављана БиХ у избјеглиштву, па се пописом, наводно, не би добила реална слика о становништву.

Зашто Бошњаци неће попис становништва 2011?

Пише: Драгиша Спремо
понедељак, 03 мај 2010 20:57

У основи тог става су сасвим другачији разлози. Бошњацима из више разлога одговара непромијењено стање, односно стање које је утврђено пописом из 1991. године, јер се изборни поступак и све друго у јавном животу што проистиче из конститутивности народа у БиХ, темељи на попису из 1991. године. Затим, прокламована тежња за стварањем грађанске (унитарне) БиХ без вјерских и националних подјела, у ствари је тежња за стварањем неке „јединствене“, сада непостојеће, „босанске нације“ и „босанског језика“!

За разлику од Федерације БиХ, у Републици Српској сви указују на неопходност пописа, јер без њега нема реалних процјена ни докумената за пројектовање друштвено-економског развоја. Уколико не превлада разум и Федерација БиХ остане при садашњем ставу, Република Српска ће организовати сопствени попис.

Од новостворених државних заједница на просторима бивше Југославије, Босна и Херцеговина је још једина у којој се и данас у јавним пословима користе подаци пописа из 1991. године. Тада је на просторима БиХ живјело 4.377.000 становника. Муслимана је било 43%, Срба 31%, а Хрвата 17 процената. Чак 5,5 процената укупног становништва изјаснило се као Југословени.

Нови попис, ван сваке сумње, пружиће битно другачију слику етничке структуре становништва, насељености одређених подручја, економске моћи, ресурса и свега другог што ће се пописом обухватити. Само, питање је и даље да ли ће тог пописа у БиХ уопште и бити.

Предсједник Партије демократског прогреса у Републици Српској, др Младен Иванић каже да не постоји ниједан рационалан разлог на страни Бошњака ради кога би они одбијали попис.

"Без пописа становништва, које обухвата и многе друге показатеље – од привредних потенцијала до броја грла стоке – немогуће је озбиљно планирати развој било које земље. У озбиљним државама знају број кокошака и крава, а у БиХ се не зна ни број становника. Такву државу нико у свијету не би узимао за релевантног партнера ни у чему."

Зашто Бошњаци неће попис становништва 2011?

Пише: Драгиша Спремо
понедељак, 03 мај 2010 20:57

Занимљиво мишљење о овој теми изнио је и Иво Миро Јовић, посланик Хрватске демократске заједнице БиХ (ХДЗ БиХ) у Парламентарној скупштини БиХ. Он каже да би се изостављањем одредница о националној, језичкој и вјерској припадности становника БиХ изгубило њено основно обиљежје, које у свијету називају „богатством различитости“ и дерогирала би се уставна одредба по којој у БиХ живе три конститутивна народа – Срби, Хрвати и Бошњаци.

Коментаришући бошњачку тезу да би попис са националном, језичком и вјерском припадношћу значио "легализацију етничког чишћења", Јовић је рекао да су "највеће жртве етничког чишћења били Хрвати" и да бошњачки политичари помало зазиру од податка да је данас Хрвата у БиХ мање за 43 одсто него 1992. године, јер би то показало да је над хрватским народом у БиХ извршен својеврстан геноцид.

На крају да поменемо и мишљење др Стеве Пашалића, професора демографије на Филозофском факултету у источном Сарајеву. Он напомиње да је бошњачка аргументација неодржива, јер је познато да "у свим вишенационалним европским и другим државама попис обухвата националну, језичку и вјерску припадност".